

*Прокопенко Ярослав Сергійович,
курсант навчально-наукового
інституту № 2 Національної
академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
Харченко Наталія Петрівна,
старший викладач кафедри
теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук*

ВІДМІННІСТЬ ПРАВОВОГО ВПЛИВУ ВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Держава забезпечує життєдіяльність суспільства як системи через використання влади, а право – через нормативне регулювання. Останнє споконвічно покликане бути стабілізуючим і заспокійливим фактором завдяки принципам волі і справедливості, які містяться у ньому.

Правове регулювання – це здійснюване державою за допомогою права і сукупності правових засобів упорядкування суспільних відносин, їх юридичне закріплення, охорона і розвиток [1, с. 256].

Ознаки правового регулювання:

- 1) правове регулювання – різновид соціального регулювання;
- 2) за допомогою правового регулювання відносини між суб'єктами набувають певної правової форми, яка має споконвічно державно-владний характер, тобто в юридичних нормах держава вказує міру можливої та належної поведінки;
- 3) правове регулювання має конкретний характер, тому що завжди пов'язане з реальними відносинами;
- 4) правове регулювання має цілеспрямований характер – спрямоване на задоволення законних інтересів суб'єктів права;
- 5) правове регулювання здійснюється за допомогою правових засобів, які забезпечують його ефективність;
- 6) правове регулювання гарантує доведення норм права до їх виконання.

Правовий вплив – це взятий у єдності та різноманітті весь процес впливу права на суспільне життя, свідомість і поведінку людей за допомогою як правових, так і неправових засобів. Під правовим впливом потрібно розуміти дію права на свідомість і поведінку людей, а через них і на широке коло суспільних відносин за допомогою неправових (психологічних, ідеологічних, виховних та інших) засобів [2, с. 75].

Правовий вплив на людину здійснюється по двох каналах:

- 1) інформаційному – за допомогою правових норм до відома учасників доводиться позиція, яку займає держава стосовно дозволеної, необхідної або забороненої поведінки;

2) ціннісно-орієнтаційному – за допомогою права здійснюється засвоєння суспільством його цінностей, які напрацьовані людством і спадкоємна переходять з покоління в покоління [3, с. 216].

Правовий вплив багато в чому зводиться до інформативної та виховної ролі права, підсилити яку можуть пропаганда правових знань, система широкої юридичної освіти.

Відмінності між правовим регулюванням і правовим впливом.

За обсягом:

– предмет правового впливу об’ємніше (ширше) предмета правового регулювання – його складають відносини, які не регулюються правом, але на які поширюється дія права;

за змістом:

– у правовому впливі не завжди є точний юридичний захід (крім норм права, він містить у собі інші соціальні засоби і форми впливу на поведінку людей), тоді як у правовому регулюванні він є обов’язковим (регулювання відбувається за допомогою певної правової норми).

За головними особливостями свого змісту правовий вплив є не специфічно правовим, а загальним, в якому діє не право як сукупність норм, а «дух» права, просліджується вплив права на систему суспільних відносин, потенціал психічного складу особи, її правову свідомість і культуру. Коли зміст права проходить через свідомість людей, вона стає правосвідомістю. Люди повинні поводитися однаково в однотипній ситуації, якщо право встановлює певні правила поведінки. Виробляється стандарт поведінки, формується загальна нормативна культура як безпосередня передумова законослухняності громадян. Це і є правовий вплив на поведінку людей.

За механізмом реалізації права при правовому регулюванні право реалізується через його механізм – систему правових засобів і форм (норми права, правовідносини, акти реалізації і застосування норм права та ін.), тоді як правовий вплив здійснюється за допомогою системи неюридичних засобів – ідеологічних, психологічних, інформаційних та інших механізмів [4, с. 212].

Список використаних джерел

1. Теорія держави та права : навч. посіб. / Є. В. Білозборов та ін. / За заг. ред. С. Д. Гусарєва, О. Д. Тихомирова. Київ : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.
2. Кривицький Ю. В. Механізм правового регулювання в сучасній теорії права. *Часопис Київського університету права*. 2009. № 4. С. 75–83.
3. Цвік М. В., Петришин О. В. Загальна теорія держави і права : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Харків : Право. 2009. 584 с.
4. Теорія держави та права : підруч. / За заг. ред. доктора юридичних наук, професора, академіка НАПрН України О. М. Бандурки, Харків, 2018. 416 с.

